

NOORD-BRABADER.

Dingsdag 24 September.

KERKELIJKE STAAT

R O M E.

De Hertog Alexander Torionia is naar Parijs vertrokken, van waar hij zich naar Londen moet begeven. Men zegt dat hij de erigename van eene der vorstelijke huizen van Italië zal huwen.

Volgens de laatste pausselijke overeenkomst gesloten, tusschen den Koning van Napels en den Paus door tusschenkomst van Oostenrijk, zal driemaal 's weeks te rekenen van den 1 October een diligence vertrekken den weg nemende van Santo Germano en Lepiano en in 26 uren aankomen. De reizigers zullen per plaats betalen 10 Scudi, daaronder de voeding begrepen. Te rekenen van den 1sten Januarij zullen vijf koeriers de correspondentie tusschen de beide steden overbrengen.

Te Genezzano, eene kleine stad van het land der Eques, heeft een proger plaats gehad; ten gevolge eener besmettelijke ziekte van den Gouverneur bevolen al de grafkelders der kerken dicht te maken en al de dooden op het kerkhof buiten de stad te doen begraven. Het volk over dezen maatregel ontevreden, heeft gedurende eenige dagen buitensporigheden begaan; het leven van den Gouverneur is zelfs in gevaar geweest. Eene divisie dragonders naar Rome gezonden, zal waarschijnlijk de orde hebben hersteld.

Op het Romeinsch Collegie, bestuurd door de Jesuiten, zijn twee doctoren en vele baccalaren in de Godgeleerdheid en Wijsbegeerte te benoemd. Men merkt onder hen vele poolische vluchtelingen op, welkeerszels met liederen bezet, bewees dat zij reeds andere strijden dan die geleerde strijden vol te houden hebben gehad.

Duitschen

Het arrest den 27sten Juli geslagen door het Koninklijk Hof van appel van Keulen geslagen, de zaak van den eerwaarden heer Binterim, Pastoor van Bilk, is, zegt men met veel kracht en zorg, opgemaakt; hetzelfde is zeer naderhand en heeft een arrest geslagen in 1839. Onlangs hebben de autoriteiten zoo aan den beschuldigen als aan zijne verdedigers, de heeren Friderichsen Bäuerband de afschriften van dit arrest geweigerd. Een Auditeur militair had alleen het bevel ontvangen om zich naar de Citadel van Wezel te begeven, ten einde aldaar op den eersten Augustus aan den Pastoor Binterim het begin en einde van het arrest mede te deelen, zonder eenige melding van de Considerancen te maken. Al wat ik heb kunnen vernemen is dat hetzelfde door acht raadsheeren en drie, waaronder vijf lutherschen en drie Catholijken, geslagen is, en verklaart dat het Koninklijk Hof van appel, na het gezag des Konings (Fiskaal) gehoord te hebben, besloten heeft, dat het op den 10den December 1839 door de provinciale regtbank uitgesproken vonnis tegen den Hoogleraar in de Godgeleerdheid Antonius Binterim, Pastoor van Bilk, in regten niet gegrond is en bij gevolg vernietigd wordt. Het Hof heeft zijn eerwaarde echter veroordeeld voor het laken der wetten des lands tot eene eenvoudige gevangenzetting van zes maanden in eene forteres daaronder begrepen den tijd dien hij bevorens reeds had ondergaan en beveelt met vermelding van den inhoud der voorgaande veroordeeling dat de beschuldigde onmiddellijk na de alkondiving van het arrest, in zijne rechten en functien zal worden hersteld. Dan daar Dr. Binterim in de gevangenis dezer stad en later in de Citadel van Wezel in den jare 1839 was opgesloten geweest, alwaar hij sedert vele maanden eene gestrenge opsluiting verduurde, had zijne in vrijheidstelling volgens de wet en volgens het arrest dadelijk moeten plaats hebben. In weerwil van dat deden de autoriteiten onzer stad, den staatsgevangen zeggen, dat hij niet dan na vier en twintig uren kon uitgaan en den nacht moest kiezen, ten einde men den tijd had om de voorzorgsmaatregelen te nemen; om de onlusten te voorkomen, welke zijne verschijning op vollen dag en te midden van het volk kon veroorzaken.

De Eerwaarde heer Binterim verzond derhalve zijne goederen met de stoomboot en verliet den 2den Augustus ten vijf uren met de diligence naar Wezel. Te middernacht kwam hij bij ons saak en heeft zich op voet naar zijne Pastorij te Bilk. Op weg zijnde ontmoete hij op de velden velen zijner kudde, die hem met de grootste vreugdebetuigingen ontvingen.

De Pleitmemorie welke zijne Advokaten hebben opgemaakt bestaat uit een en veertig Bladzijden. Men verzekert dat dezelve de goedkeuring van al de leden van het Hof, zonder onderscheid van Sectiesbetijdenis, heeft weggedragen. Men betrouwt echter zeer dat de autoriteiten vermeend hebben de bekendmaking gestrengelijk te moeten verbieden. Deze twee theeren hebben niets voor hun honorarium gevorderd. Een dergelijke trek verdient algeveen beklant te zijn.

Zij verklaren genoeg beloofd te zijn door het genoegen dat zij den verdediger der kerk hebben doen vrijspreken.

Nadat de eerwaarde Heer Binterim uit zijne gevangenis ontslagen is en na negen maanden afwezig te zijn geweest in zijne Pastorij te Bilk is teruggekeerd, is zijne pastorij niet teltig van bezetting die hem van alle zijden gemaakt worden. Onderscheidene Broeders zelfs uit Beyeren, Breslau, Holland enz hebben hem gaan wenschen over zijn manmoedig godlag en zijne vrijpraak.

Men verzekert dat alle pogingen bij zijne parochianen vrede te brengen geweest zijn, om gedurende zijne gevangenzetting een ander Pastoor te verroeken in plaats van hem, die gedurende 30 jaren als Pastoor gestand heeft.

Breslau den 21sten Augustus. Men leest in onze kerkelijke Ouderant het volgende: De tijdingen welke men uit de onderscheidene gedeelten des Oostenrijkschen Keizerrijks ontvangt, stemmen allen met de zeggen dat oostersk Frans meer dan ooit er veer op een avis eene vijandige houding ten aanzien der Catholijken kerk van Oostrijks heeft aan te nemen; het tegendeel heeft plaats niet in de landen waarop al de wetten, straffen met de kerk, die nog geschiedt; het Keizer rijks zijn mededeelende, zullen verzoeken er door andere, opgenmaakt in eenen geheel Catholijken geest, vervangen worden.

Thans zelfs is de praktijk meer dan de theorie gunstig aan de kerk en wanneer bij toevan van de gevee autoriteit de wetten op eene niet de oordelmenten der kerk staande wijze toepast, blijft het Gouvernément niet natatig dezelve te verwerpen en te bevelen om haar gedrag te veranderen. Na zulke stellige dadzaken, is het onbegrijpelijk hoe zekere dagbladen het tegenovergestelde durven beweren, triffie lezers in dwaling brengen en valsche hoop aan de vijanden van de godsdienst geven.

ENGELAND.

LONDEN den 21den Augustus.

In de haven van Portsmouth worden verscheiden oorlogschepen uitgerust, die vermoedelijk bestemd zijn om het eskader in de Middellandsche Zee te versterken. Naar Gibraltar is order gezonden om de *Talavera*, van 72 stukken, bij het wederkeeren uit de Middellandsche Zee, naar den mond der Dardanellen terug te zenden.

De admiraal Stopford heeft bij de Admiraliteit aanvrage gedaan om een opperofficier den koninklijke manijers, ten einde, bij eene landing, het bataillon van het wapen, dat zich aan boord zijner schepen bevindt, aan te voeren.

De lissabonsche berigten loopen tot den 9den dezer. Het Kabinet bleef nog altijd onveranderd, daar niemand in de tegenwoordige moeilijke omstandigheden, lust schijnt te hebben om Minister te worden.

Te Cintra was een buitengewone Kabinetsraad gehouden, waarin besloten was H. M. de bijeenroeping der Cortes tegen den 9den October aan te raden, die over het nemen van maatregelen wegens den bestaanden twist met Engeland, beraadslagen zou.

Men geloofde echter niet dat de Koningin het oor aan dit voorstel zou leenen, te meer dewijl het geheim oogmerk des Ministers schijnt te wezen, zich die Wetgevende Vergadering ten nutte te maken om de onthonden bataillons der nationale garde gereorganiseerd te krijgen.

Het Ministerie was in de sluiting der nieuwe leening, van veertienhonderd contos de reis, nog weinig geslaagd.

FRANKRIJK.

P A R I S, den 20sten September.

In het departement van de Sarthe zijn zware onlusten uitgebarsten. De vrije Circulatie der granen is door geweld afgebroken.

geworden. Oproerige zamenschogen, hebben zich van de graankarren meester gemaakt. Regeringlooze daden hebben de stad Mans verontrust en de goede burgers in angst gebracht. Het Gouvernement heeft naar dit departement eene meer dan voldoende magt gezonden om al wat onrust ophouden en te naan de wetten versterken. Het heeft deszins aan de hand genomen om de graankarren te laten slaan op het gelragde autoteilen geselgd. Men heeft in grove misslagen begaan met toe te stemmen tot den gedwongen verkoop der graankarren, die door de onrustigen geweldadig waren aangehouden en vooral niet zonder inachtneming der geregelde formaliteiten, de gearresteerde gevangenen, waarvan eene opbergrige benede de loslating vorderde in vrijheid te stellen. Het Gouvernement heeft onmiddellijk eenen anderen prefect en Prokureur des Konings benoemd.

De heer **Mancel**, die zich met verlof te Parijs bevond, is dadelijk naar Mans vertrokken. (Moniteur.)

Op de markt St. Germain zijn heden morgen plakaten aangeplakt met hevige bedreigingen, indien de prijs van het brood tegen het laatste dezer maand niet verminderd was.

Men leest in den *Courier de Bordeaux* van den 14den dezer. Het gerucht liep gisteren aan de beurs dat eene republikeinsche beweging te Madrid had plaats gehad. Het vraagstuk der *Insuros* zou, naar men verzekert, aan deze beweging niet vreemd zijn.

Men zegt dat don **Carlos** zelf verzocht heeft om in de stad Bourges te verblijven. Overgekomenstug een bevel aan de prefecture van de departement van Bourges, om de spaansche vlugelingen die thans te Bourges of in het departement zijn, op onderscheidene punten gerijgt worden, zoo als Vesouls, Alençon enz. Men verwachtte don **Carlos** en zijn gevolg, hetwelk, naar men zegt, uit veertig personen zamengesteld is, tegen het einde dize week.

Berigten uit Bayonne van den 16den dezer melden dat **Espanero** een uur te laat was aangekomen. Indien don **Carlos** een uur later gearzeld had om naar Frankrijk de wijk te nemen, was hij in de handen van de troepen der Koningin gevallen.

Sedert vier dagen is onze stad opgevuld van Spaansche vlugelingen. Het getal der gedurnde die vier dagen ontwapende Carlisten belooft vier duizend. De Commissaris van Politie, geassisteerd door twee agenten, heeft den Pastoor **Echeverria** en don **Rafael Garcia** naar de gevangenis overgebracht. De Carlisten zijn van alles onblijb aangekomen, zij hadden honger en gedurnde timen missoonen brood voor hen in gereedheid bragt, hebben zij nu, naar gelooft en gesloten, worden in de gevangenis opgesloten.

— Het schijnt volgens berigten uit Madrid dat de tegenwoordige staat der kamer nog niet toelaat om over het ontwerp van wet betrekkelijk de *feuros* te beraadslagen.

Er moeten 121 afgevaardigden aanwezig zijn om over de wet te stemmen en er waren slechts 90 aanwezig, bij gevolg zal men verplicht zijn langer te moeten wachten.

Het Gouvernement van Spanje had vele ontwerpen van wet in gereedheid om der kamer te worden aangeboden; onder de belangrijkste merkte men op die der drukpers, die over de provinciale deputatien en de municipaliteiten, en zindelijk eene derde over de nationale garde.

Men gelooft dat indien de Cortes zich met de bedoelingen van het Gouvernement niet vereenigen hetzelfde niet zoude aansien de kamer te ontbinden.

De Commissarissen welke belast zijn met het onderzoeken van het ontwerp van wet, betrekkelijk de *feuros*, zijn de heeren **Arguñoles**, **Diaz Oss**, **Morgan**, **Arteta**, de **Cabales**, **Sunada**, **Carregal** en **Ferre Montado**.

TELEGRAMISCHE BERECHEES.

Bayonne 18 September ten uren 's morgens.

De Generaal Kommandant der 20ste militaire divisie aan den heer **President van den Raad**.

De prinses van Beira, don **Sebastiaan** en de oudste zoon van don **Carlos** vergezellen hem naar Bourges.

De opstandelingen van Vera hebben naar Bayonne een parlementair gezonden met voorstellen betrekkelijk hunne onderwerping en kunnen intogt in Frankrijk.

Men heeft ook reden te gelooven aan de aanstaande verspreiding van het leger van **Cabrera**.

Eene geldleening van 200 miljoen franken, ten voordeele van Spanje, is op het punt van te Londen en te Parijs gesloten te worden. De interesten dezer nieuwe schuld zullen gehypothekeerd worden op de inkomsten van Manilla en Havana en op de resten der douanen van het Schiereiland.

Deze voorwaarde, zegt men, verzekert aan Spanje den waarborg van Frankrijk en Engeland.

— Vier duizend man van het Carlistische leger zijn voor Maras gekampeerd en nog zes duizend worden verwacht.

— De Pastoor **Merino** en **Echeverria** zijn op last van het Fransch gouvernement gearresteerd.

De **Carlos** moet Londen. Bourges aankomen. Hij is het bisschoppelijk gebied gelooft naas de plichte cathedral Kerk in de stad, in midden van een afgestrekte tuin bezonen.

Mgr. de Bisschop van Bourges is de broeder van den Graaf **de Viuete**; doch getrouw aan zijne pligten als Bisschop, is die eervoordeige Prelat, onder de restauratie en sedert 1830 aanhoudend vreemd aan onze staatkundige gewoonten gebleven.

— De Koning heeft den Graaf **Felix Eduard de Servey** tot zinen buitengewonen gezant en minister plenipotentiaris, belast met eene bijzondere zending naar Parijs, benoemd.

Z. Em. De Cardinaal **Lambruschini** heeft volgens een vreemd dagblad eene Circulaire geplaatst, welke door andere dagbladen is overgenomen en aan onderscheidene kansallers der Romeinsche Universiteiten gerigt was, waarin Z. Em. niet alleen aan de Hoogleraren verbiedt om Pisa gedurende het Congres, hetwelk in die stad moet bijeenkomen, te bezoeken, maar hun ook tevens alle Correspondentie met de geleerden, die zich aldaar zullen bevinden, ontzegt. Zie hier deze circulaire voor welke echtheid wij niet instaan; doch die ook niet onwaarschijnlijk voorkomt.

Gij zult weten, mijn Heer, dat in de maand October aanstaande er te Pisa een Congres van geleerden zal gehouden worden, onder welke ook Italianen gevonden worden; inderdaad de uitnodigingen zijn reeds gedrukt en in omloop gebracht. Het Gouvernement van den H. Stoel billijke en afdoende redenen hebbende om de onderdanen van den Paus niet alleen te beletten daar naar toe te gaan, maar zelfs met de gezegde vergadering in Correspondentie te treden, geven wij u door deze hiervan kennis, ten einde gij de noodige maatregelen zoudt kunnen nemen om tevens dit besluit aan de Hoogleraren der Universiteit, aan de bewaarders der kabinetten van natuurlijke historie, aan de directeuren der Botanische tuinen en andere geleerden onder uwe jurisdictie geplaatst, te doen kennen. In het vast vertrouwen dat gij met dit oogmerk de maatregelen zult nemen, welke uwe wel bekende voorzigtigheid en wijsheid u zullen voorschrijven, teken ik mij, mijn Heer, met eene hooge onderscheiding.

L. Cardinaal **LAMBRUSCHINI**.

Het spreekt van zelf dat vele dagbladen deze Circulaire als een artikel van Obscurantismus hebben gelaakt; even als of zij de redenen konden kennen, welke Z. Em. de Cardinaal Secretaris van Staat heeft gehad; even als of het niet mogelijk was, dat, onder voorwendsel eener wetenschappelijke bijeenkomst, revolutionnaire listten, Kunstgrepen verborgen wierden gehouden. Er zijn voorbeelden genoeg om de genomene voorzorgen ten dien aanzien in de onderscheidene Staten van Italië uit te leggen en te billijken.

BELGIE.

B R U S S E L den 21sten September.

De Baron **O'Sullivan de Grass** is uit Constantinopel in het Groot-Hertogdom Baden aangekomen. Den 14den dezer maand is hij loegelaten geworden, om aan den Groot-Hertog te Carlsruhe zijne geloofsbrieven te overhandigen, waarbij hij als buitengewoon gezant van Z. M. den Koning der Belgen bij Z. D. H. wordt gecrediteerd.

— De Prins **de Metternich** is den 16den September te Frankfurt aangekomen en aan het Hotel de **Roomsche Keizer** afgestapt; des anderendaags moest hij zijne reis naar zijn kasteel van Joarbisberg voortzetten.

— Men meldt uit Schiltz, den 13den September.

De heer **van Schiltz**, Graaf **de Goertz**, beroemd door zijne geschriften en als een geleerd man bij zijne Vassalen bemind, heeft zich naar Mentz begeven, alwaar hij den 16den in den schoot der Roomsche Katholieke Kerk door Mgr. den Bisschop **Ketzer** is ongenomen geworden.

— In het algemeen kapittel der Religieuse Josephisten, te Graubmont, gehouden, is bepaald dat men in al de huizen der Congregatie aan het openbaar onderwijs loogevind, het stelsel der Vlaamsche spelling dit jaar door de Commissie van het gouvernement aangenomen zou volgen.

— Z. H. Prins **Paulus** van Aremberg, Kanunnik der Cathedral Kerk van Namen is nu Italië terug, alwaar hij een jaar is verblijven.

Berigten uit Berlijn wederspreken het gerucht der benoeming van den heer **Bunsen** tot de Pruisische ambassade in Zwitserland; zij zeggen er bij dat zijne diplomatieke loopbaan gesloten is.

NEDERLANDEN.

S H E R T O G E N D O S C H, den 23den September.

De Staatsraad, Gouverneur van Noord-Brabant brengt hij de...

Uw kennis van het Publiek, dat den 22^{den} dezer, de Communicatie
tusschen de *Hinthamerpoort* der Stad *Hertogenbosch* behalve
door de *Rij- en Voertuigen*, weder zal opengesteld worden.

Hertogenbosch, den 20sten September 1839.

De Staatsraad, Gouverneur voorn
Dez. van den Bogerde.

Men meldt uit Amsterdam van den 22sten dezer:

Het inwijdingsfeest van den Spoorweg van Amsterdam naar
Haarlem, hetwelk gisteren door verschillende autoriteiten werd ge-
maakt, had heden weder plaats voor heeren Deelhebbers in de on-
derneming, die in grooten getalle waren opgekomen om naaf hetzelfde
deel te nemen. Even als gisteren bevond zich aan het station alhier
de muziek der schutterij, die zich tot het vertrek des treins oorde-
booren. De trein, door twee locomotieven getrokken, was met ne-
gen wagons vermeerderd, zoodat dezelve heden uit achttien rijtu-
gen bestond; men rekent dat circa 670 personen deel aan den tog
namen. De weg naar Haarlem werd in 32 minuten afgelegd; aan
het station aldaar verwelkomde de muziek der Haarlemsche schut-
terij het gezelschap, en werd door die der Amsterdamsche, die in
een der waggons medegekomen was, afgewisseld. Na eenigen tijd
aldaar opgehouden te hebben keerde de trein terug, welke in den
tijd van 28 minuten aan het station te Amsterdam aankwam.

Algemeen en hartelijk was de deelneming bij deze plegtigheid,
die in waarheid belangrijk mag gelyken worden, daar de voltooi-
ing van dezen spoorweg bewezen heeft, hoe men door eenen on-
dernemenden geest en aanhoudenden arbeid alle zwaarigheden kan te
boven komen, en de daarstelling van dezen eersten spoorweg in het
vervolg tot nut en gemak van allen zal strekken.

Lijk-Urnen, een litt. hum. doet. phil. maget rector, en het Heilig Welke te Gemonde.

Het was in de eerste dagen der maand September. Ik wilde
de buitenlucht inademen; ik liep uit en zonder te weten waarheen,
volgde ik onbezorgd de begten der Dommel; zeer verwonderd toen
ik mij verre van de stad verwijderd zag en mij in de nabijheid van
het kerkdorp Gemonde (niet Gemeente, leespe lozer) bevond.
De werkzaamheden van den oogst, maakten den Dommelakker
levendig en zij vestigden mijne aandacht. Eensklaps zag ik de
werklieden hunne loak vaarwel zeggen en eenen mij onbekenden
persoon, doch welke ik aan zijne kleeding voor een stedeling aan-
zag, omringen. De nieuwsgierigheid deed mij ter plaatse waforan
de onbekende Heer stond met den rug naar mij toe; ik mogt zijn aan-
gezicht niet aanschouwen; hij was in levendig gesprek: gapende
en vragende vanden de landlieden hem aan te hooren. Het gesprek
niet aandacht luisterde ik toe, en ik konde de volgende woorden
vernemen:

De Onbekende. Sedert eenigen tijd kwam mij ter ken-
nis, dat men te Gemonde, gemeente St. Michiels-Gestel,
van tijd tot tijd lijk-urnen had uitgegraven. Heden kom ik
mij in persoon van de waarheid overtuigen: dit is voor de
oudheidkunde en de antiquarii eene belangrijke ontdekking en
mijn heilige pligt is daaraan kenbaarheid te geven; de wetenschap
verdert het, en ik, ik streef na de onsterfelijkheid; alom wil
ik de vinding der Lijk-Urnen bekend maken: ik weet mijne denk-
beelden, in het latijn en pedatduitsch goed en gemakkelijk
op het papier te brengen.

Een Boer. Wasseet dieen heer?

Een Ander. Hij sprikt latijn net as de Stedenten te Gestel.

Een Derde. Menheer, ge met es nie kwaadik nemen, maor enen
hoer kan bij opsgein latijn spraken.

De Onbekende. Ik spreek mijne goede vrienden, geen latijn, doch
noemde slechts het woord latijn. — Ik wilde u vragen of gij hier
Lijk-Urnen hebt ongevaren?

De Boer. Nee is Menheer die rân hier op de gemeente nie.

De Onbekende. Gemonde is niet eene gemeente, beste vriend,
het is een kerkdorp en behoort ganceltelijk onder de gemeen-
ten St. Michiels-Gestel, Raaiel en Schindel. — Maar versta
me wel, Lijk-Urnen, zijn vram, anders gezegd een soort van
potten waarin onze voorvaderen, eenwen herwaarts, de asch en ook
de beenderen hunner bloedverwanten of vrienden, na den dood bewaar-
den, hebt gij zulke lijkpotten niet hier gevonden?

De Boer. Nee is Menheer, ze begraven hier de doojien in kies-
ten op 't kerkhof.

De Onbekende. Mij, beste vriend, te verstaat mij niet. Hebt
gij ook hier in 't land niet spaden een of meerdere potten gevaakt?

De Boer. Dakkes wete me, zi zand is O van 't Hout en
Een Andere. Menheer sprikt mij een heer van die een pot van
Raer die we bij zen heus hebben gebrooken met werken bij herhel-
lig weeke.

Een derde. Toen 't nog schiedergoeding trede wiken hebben voos
de pot en de coep en de beijen die er in waoren,

De Onbekende die in zijne levedenheid van gesaagd te
zijn in zijne veldontdekking, de laatste woorden niet goed
verstaan schijnt te hebben. Waren er beenderen in die urn,
vans of pot?

De Boer. Jao, Menheer, maor 't is al laong afgemaakt. — Peer
was toen porres verbaal laeten maaken; toen hebben wet afgemaakt!
Zouze ons daor nu nog wat voor kunnen doen?

De Onbekende. Het ware zeker voorzigtig geweest eene zoo
merkwaardige opgraving door een proces verbaal te doen consta-
teren; dan had men een en ander stelligs daaromtrent kunnen
weten.

De Boer. Menheer is sekker avokaot of van de heeren uit den
Bosch; maor 't is alles afgemaakt en uit de wereld.

De Onbekende. Dat griest mij... (zich, bedenkende) Inna-
schen trachten wij, te hooren, hoe die urn was. — Beste vriend, hoe
zag er die Lijk-Urn uit?

De Boer. As minheer 't maar nie aangift.

De Onbekende. Wel neen — gij hebt niets laakbaar's gedaan —
Gij waart niet met de wetenschappelijke oudheid bekend, en men
kan u dus niet ten kwade duiden, dat gij het belangrijke overblijfsel
der voorbijgevolgene eeuwen niet gespaard hebt. Doch, zeg mij,
ik bid u, hoedanig was die gebroken pot?

De Boer. Beh ge zaauid zeggen!... 't was ene pot met twee
aoren — zonne breunne pot, geel van binnen, krek enep pot.

**De Onbekende in verveering, zonder op de woorden van
den Boer te letten.** Twee ooren! dat is Romeinsch! Geen wijfel
meer! O heilige ijver! — Dank mijne neiging voor de studie,
die mijn grootste geluk op de aarde uitmaakt! twee ooren!
Ja! dat is Romeinsch! — Wanneer gij, wederom Lijk-Urnen
of steenen Strijd-Rijlen vindt, kom dan bij mij! (meer en meer
verrukt.) Voor u zij welzijn, loetuin! voor mij onsterfelijkheid!
Onsterfelijkheid! Om 't Hemels naam breng mij de overblijfselen der
oudheid, die gij zoudt kunnen vinden! ontruikt ze aan de verder-
ging! O! ik bid u, dat niets verloren ga!

Zich zelven niet meer meester trad hij eenige passen achterwaarts
wat verrukking en gebaarden; en, als iemand met de rugelen der
wiltelijke weersprektheid goed bekende, den loon der vrede-
rijg van den kansel aannemende.

Al onze geleerden, zegt hij, bledigen die overhandige ont-
beden geschreven hebben, merken men, dat en genome provincie
koo rijk is in aloude overblijfsels of sporen van den vooijde, als
Noord-Brabant en verwijzen ons dan tevens, dat wij dezelve schen-
delijk verwaarloozen. Mogten wij dit verwijf weldra lojenstraffen!
Noord-Brabander durf ik dus uitnoodigen, om mij alle bijzonder-
heden van de hant van Noord-Brabant mede te deelen, of al wat er
van enig gewige gemakke waartuig is, zand al voorat nodig ik
daarboe de heeren Burgemeesters en Secretarissen der gemeenten
uit, die ik in dank, elke billijke belooning, aan de bezitters of
vinders van penningen, lijk-urnen, steenen Strijd-Rijlen, enz, enz,
gegeven, zal terug geven, terwijl ik voor elken Romeinschen,
zilveren of gouden Penning, in Noord-Brabant gevonden, het
dubbele van de innige waarde uitloof.

En eensklaps: nu vlieg ik mijne ontdekking in ons geschied-
kundig mengelwerk over Noord-Brabant en in alle jaarboe-
ken der wetenschap verlaten. Hij zag, met hij den rug, men
vroeg hem, wat de potten gebrooken waren worden voor zoo veel
gelds. — doch hij snelde voort, alleen de woorden ik *litterarum
humanarum doctor, philosophiae magister et rector* kwa-
men nog tot mijne ooren.
De snelle gang van den vervoerden Oudheidkunder Het mij niet
toe met hem in gesprek te treden: ik wilde hem opmerkzaam ma-
ken dat hij in zijne verrukking den gebroken POT van Peer voor
eene Romeinsche LIJK-URN hield, en de beenderen van zijne zoep
not beenderen van onze voorvaderen.

De boeren stonden verstomd — en ik te lagchen. — Ik keerde
teug stadwaarts en meermalen hoorde ik nog de woorden Lijk-
Urnen en Steenen-Strijdbijlen, in de lucht weergalmen.

Enige dagen na dit noornal, las ik in het provinciaal Dagblad
van 17 September dat C. R. HERMANS (P) te Gemonde de opgra-
ving van Lijk-Urnen ontdekt had, alle no schiedkundigen, en S. M.

RUSSISCHE VANJHEID.
Groot-Nicolaas van Rusland, die zich beschouwt als alle mag-
tigste vorst, en wiens scepter ook over het uitgebreete grondge-
bied heerscht, schijnt zich ook meester te willen maken van de
godsdienst en om deze naar zijn goedvinden te regelen.
Want dat struikieden de oorsied der Neder kerk geelaten hebben,
heeft hem 't kerkgenootschap vooral in Rusland, zich aanschaafwijzig-
en van den tijd moeten onderwerpen, en is onderting verdedd
geworden.

Ongehoorzaam en wederstaanig gevonden, aan het zienlijk hoofd
der kerk door den Zaligmaker daargesteld, hebben de Russen, die

de Griekse kerk behoupen, en waarin dat kerkgenootschap het heerschende is, zich aan eene wereldlijke magt onderwerpen en den Vorst van dit rijk als hunnen geestelijken Oppersherder moeten erkennen.

De Russische Vorsten als het hoofd der Russisch-Griekse kerk erkend, hebben deze naar hun goedvinden doen wijzigen en van hunne willekeurige magt gebruik gemaakt om dezelve uit te breiden. — Geene middelen zijn door hen verzuimd, de Joden zelve zijn door het loekenen van voorregten, uitgenoodigd tot dat kerkgenootschap over te gaan; zij hebben zelfs hunne heiligtelijken verbroken, van de ingezetenen der door hen overwonnen of toegeëigende landstrecken bij hunne godsdienste handhaven; maar vooral hebben zij het tegen de Roomsche Catholijke steeds gemund.

Zoo als gewoonlijk iemand uit een genootschap gaande, verzuimden den grootsten tegenstander daarvan wordt, heeft dit ook plaats met de Grieken tegen de Roomsche Catholijken, en Keizer Nicolaas levert daarvan weder een sprekend bewijs.

Hij heeft de weg volgen door de beroemde *Catharina* geopend en dwingt de Polen die van hunne zelfstandigheid zijn beroofd en onder zijnen Schepter bukken van godsdienst te veranderen, niet alleen bij vacature van Pastorijen, maar zelfs bij willekeur doet bij schismatische priesters in de R. C. kerken plaatsen; de geconificeerde eigendommen op Poolsche Edellieden schenkt hij aan Russen, onder de uitdrukkelijke voorwaarden, dat zij hunne kinderen in de schismatische Griekse godsdienst moeten laten doopen en opvoeden; in één woord hij wil door geweld Polen van godsdienst doen veranderen.

Hij wil den titel van voorstander van het geloof verdienen en zal die als vervolger van hetzelfde verwerven.

Thans niet meer te vreden met de Roomsche Catholijken op die verrijnde wijze te vervolgen, wil hij de andere kerkgenootschappen ook niet ongemoeid laten.

De Provinciën van de Baltische zee zijn met zijn Rijk vereenigd; bij plegtige tractaten is bepaald, dat het kerkgenootschap van de Augsburgsche Confessie, hetwelk aldaar gevestigd was, als heerschende godsdienst zal blijven en dat der Grieken maar als toegelaten zal worden erkend; en ongeacht deze tractaten heeft de Keizer onlangs verordend dat de Keizerlijke wetten nopens de gemengde huwelijken ook aldaar moeten worden ingevoerd; het voorbeeld van zijn schoonvader van Pruisen schijnt hem te hebben aangemoedigd.

De geestelijken die niet tot de Griekse kerk behooren, hebben het verbod ontvangen van kinderen te doopen; waarvan de vader of de moeder tot het Griekse kerkgenootschap behooren; zij mogen deze ook het Vormsel niet toedienen, ofschoon de ouders of de kinderen zulks ook met aandrang mogten verlangen. — Zij mogen ook niemand tot het nachemaal of de Communie toelaten aan wie hetzelfde, alvorens het slechts eenmaal, op de Griekse wijze is toegedaan; hierdoor worden zij beschouwd tot dat kerkgenootschap te zijn overgegaan, hetwelk niemand niemand mag verlaten.

Het is op deze wijze dat men in Rusland handelt, waarvan de Regering nog door eenige verdedigd wordt. — De Jid. zal de Jid. gen daarvan leeren.

Volgens een dagblad van Frankfort heeft de Koning de toestemming ingetrokken, dat de jongelieden die zich aan den geestelijken stand willen toewijden, slechts één jaar in de militaire dienst behoeven te blijven, voor diegenen die hangende de kerkelijke geschillen buiten lands hunne studie in gestichten der Jesuiten zullen voortzetten en zullen dienstvolgens drie jaren als soldaat moeten dienen; zulks zou als van zelf spreekt, om dat zij geen verkeerden begripen zouden kunnen.

De groote Frederik dacht er anders over; deze beschouwd de Jesuiten als de beste leermeesters, en nam dezelve onder zijne bescherming.

ADVERTENTIËN

Op den 20sten September 1839, overleed te s Hertogenbosch in den Onderdom van wijk 73 jaren, voortd van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, de Heer **JOHANNES JOSEPHUS VAN ROSMALEN**, in leven Linfabriekant aldaar. Dienende deze tot kennisgeving van Familie en bekenden.

V. N. OUDEN, Vendmeester te s Bosch, zal Vrijdag den 27sten September 1839, des namiddags ten 2 ure s'zins op de veiling verkopen: Eene partij moderne, nieuwe gegoolene **KOLOMKA G. CHELS**, naar den laatste smaak in 5 differente soorten, alsmede verscheidene andere **KOOL** en **KOLOMKA G. CHELS**, verders een partij **MANUFACTUREN** bestaande in: ( ) **ROZEN** en **ROZEN** en **ROZEN**. M. Zijne gebloemde en effen Merinosen, Katogen, Dimples, Doeken en andere goederen; verders eenige Mobilie goederen, als **Man. van Vouw. Kluisen**, Bedden, Stoelen, Tafel, Spiegels, een goed loozegend, Piano van 6 Octaaf met mahonhouten kast, 2 Pedalen, en meer andere goederen, ten zelve dage s morgens van 10 tot 12 ure te zien.

DEPOT VAN LIKDOORN PEEPTERS verbruikt door den **Mr. Operateur M. SCHIEDER** van Tyrol. Deze pleisters nemen in den tijd van drie dagen den wortel en tak van den Likdoorn geheel weg, zonder hinder of pijn, hetwelk genoegzaam met roem alom bekend is. Prijs per Doosje met Berigt f 1.

Woont te Amsterdam Nieuwendijk, hoek Zoutsteeg, No. 17, alwaar hij is te spreken of te ontbieden. Depot bij **F. Bischofer** uit Tyrol Handschoen-Magazijn op het Spui; te Haarlem **J. B. van Logh** Boekverkooper; te s Hage **La Vie de Paris**; Rotterdam, **Zeeuwsche Koffijhuis**; Utrecht, **Oude Bak Koffijhuis**; Arnhem, **D. K. Mulder & Comp.** Boekverkoopers; Nijmegen, **C. J. Raukens**; Zülphen, **J. W. Grevink**, Apotheker; Leeuwarden, **M. Nijstrat** en te s Bosch bij **D. A. A. de Rooij**, Boekverkooper; Breda bij **van Guich en Hermans**; te Bergen op Zoom, bij **Dapperweit**, Horlogiemaker.

Ongeveer **TWEE DUIZEND MASTBOOMEN** bruikbaar tot Timmerhout, nabij de Sluis No. 2 der Zeldwillemsvaart, te koop en te bevragen bij **Mr. J. H. MAURITZS GANDERHEIJDEN**, Advocaat in de Peperstraat, te s Bosch.

CORRESPONDENTIE.

Het ingezonden stuk met den brief uit Oudenbosch van den 20sten September jl. met het postmerk Breda, getoekend: *Een uwer lezers*, zijn bij de redactie ontvangen! het stuk zal in een volgend nummer geplaatst worden, doch wij zijn verplicht de inzenders aldermaal te moeten bekend maken dat voortaan geene stukken in dit dagblad meer zullen worden opgenomen, wanneer dezelve niet behoorlijk door den inzender eigenhandig zijn ondertekend. Maar merke op dat het niet genoeg is dat de bijgaande brief is ondertekend; maar het stuk zelve moet met de handteekening des inzenders voorzien zijn.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De fondsen waren te Brussel den 21sten September de 21 pCt 55; de 5 pCt 101; de 4 pCt 92; de 3 pCt 71.
De Ardons te Antwerpen 284.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, Zaterdag den 21sten September. 41 ure.
Schoon. 53 pCt 101; D. 15 pCt 101; 101; 101; 101.
f. 21; Am. 64; 41 pCt 95; 1 Handel. 174; Indi. 101; 99.
Ardons 85; 28; 1; Passive. 83; Fr. Uitgest. 95; Oude
Russen. 103; Columb. 21; 21; Peruan. 1; Bl. Grieken. 16.

SCHIEDER den 20sten September. De groote Frederik dacht er anders over; deze beschouwd de Jesuiten als de beste leermeesters, en nam dezelve onder zijne bescherming.

Latere Berigten.

PARIS, den 21sten September.
De *Constitutionnel* zegt, dat don Carlos den voet op het Fransche grondgebied zettende aan Koning Lodewijk Philips eenen brief heeft geschreven. Zie hier volgens dat dagblad hetgeen don Carlos erin zegt en naar de uitschenkomst van Frankrijk heeft te verkrijgen.
1o. Zijne herstelling in al zijne reglen als Infans van Spanje, waarvan eene wet der Cortes hem vervallen verklaard heeft; deze wetten brengen mede het geval van zekere gebeurtenissen omstandigheden (eventualiteit) tot de opvolging van den troon van Spanje voor hem en zijne nakomelingen; ingeval de dochters van Ferdinand VII zonder lijnregte erfgenamen kwamen te overlijden.
2o. Zijne herstelling in de ondemijfke eigendommen, welke hij in Spanje bezit en welke door eene wet der Cortes in geregterijke bewaaring zijn gesteld.
3o. Een pensioen, in overeenkomst met zijn rang, als door het gouvernement van Spanje betaald moet worden; en de bevoegdheid voor den prins en zijne familie om te Salzburg in Oostenrijk te gaan verblijven, alwaar de Prinses van Beira, zijne gemalin, aanzienlijke goederen bezit.

Bovendien verzoekt don Carlos van de weldadigheid van het Fransche gouvernement omstandig in gete.
Op die voorwaarden zou de Prins van al zijne aanspraak op den troon afzien en het testament van Ferdinand en de akten van de Cortes, die de Salische wet afschaffen, erkennen.
Dusdanig zijn, naar men verzekert, te eischen en beloven, welke de brief van don Carlos inhoudt. Met dezelve te schrijven heeft de Spaansche Prins zich verbonden van bloed die hem het hoofd van het regerende huis van Frankrijk verboden, herinnert, en de bewoordingen van zijnen brief getuigen van de vrouwelijke toegenegenheid voor den Koning der Franschen.
De voorstellen van den pretendent zijn door den Koning aan den Raad van Ministers onderworpen geworden en het schijnt dat dezelve geen groote zwargheden hebben veroorzaakt.
— De Kapitein van het schip *Bateur*, den 16den te Marseille uit Barcelona aangekomen, heeft verklaard dat bij zijne komst te Roses het gerucht algemeen verspreid was, dat een opstand onder de Carlistische troepen, te Berga was uitgebarsten en dat de Graaf de Espagne door de soldaten vermoord was.

— De Hertog van Orleans is den 19sten tot Pott-Vendre op de Phare naar Oran vertrokken; Mevrouw de Hertogin is te Perpignan teruggekomen.